

Уляна Садова, Ольга Гринькевич, Мар'яна Мельник

ПРО МУНІЦИПАЛЬНУ (МІСЦЕВУ) СТАТИСТИКУ, ЇЇ КОНЦЕПЦІЮ І НЕ ТІЛЬКИ...

В Україні за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID «HOVERLA») триває реалізація Проєкту «Комплексне дослідження потреб у даних на місцевому рівні для розробки концепції муніципальної статистики і відповідного законопроєкту». Мета Проєкту - розробка Концепції комплексної системи муніципальної (місцевої) статистики та відповідного Законопроєкту «Про місцеву статистику», які б відповідали сучасним потребам органів державної та місцевої влади, суспільства в об'єктивній, достовірній та неупередженій інформації. Серед завдань, які мають бути вирішені в 2023-2024 роках – дослідження сучасних потреб територіальних громад та інших органів влади, зацікавлених сторін в адміністративних та статистичних даних з деталізацією до рівня територіальних громад або їх частин, необхідних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень; аналізування наявних джерел статистичних та адміністративних даних, особливостей практики збору, зберігання, обміну та надання цих даних; виявлення кращих практик, міжнародного досвіду у сфері розвитку та функціонування муніципальної статистики; розроблення концепції муніципальної (місцевої) статистики в Україні та відповідного законопроєкту. Дослідження націлене на сприяння вдосконаленню статистичної системи України по вектору її наближення до міжнародних стандартів, що лежать в основі європейської системи статистики.

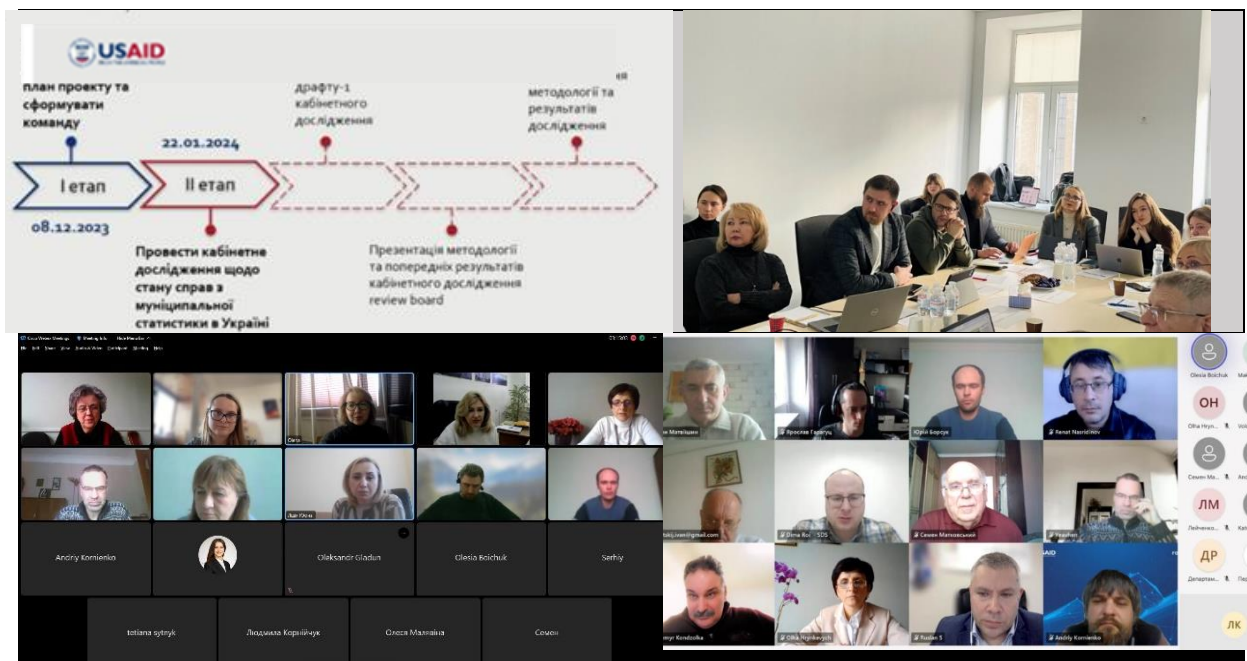
Головний виконавець Проєкту – Громадська спілка «Центр розвитку інновацій» (Київ). Координатор, проєктний та комунікаційний менеджер Проєкту – Катерина Іванченко (СЕО ЦРІ). Реалізовує Проєкт команда, сформована з представників ЦРІ (СТО – Михайло Левченко), ЛНУ імені Івана Франка (кафедра статистики - Семен Матковський, Ольга Гринькевич; Тарас Панчишин, Тетяна Явдошина; кафедра адміністративного та фінансового права – Роман Шандра, Олег Ільницький; кафедра європейських та регіональних студій – Оксана Краєвська), Наукового парку «Інновації та підприємництво» - Назар Демчишак; Інституту міста Дрогобича – Володимир Кондзьолка, ДУ «ІРД імені Мар'яна Долішнього НАН України» - Мар'яна Мельник. Від НУ «Львівська політехніка» в складі команди - професор кафедри теоретичної та прикладної економіки Уляна Садова. Крім цього, створено і працює представницьке коло експертів (Review Board), до складу якого ввійшли представники міжнародних організацій в Україні (ПРООН, UNICEF), аналітичних та дослідницьких центрів, освітніх установ та установ НАН України, громадських організацій (Інститут громадянського суспільства, Асоціації міст України, Всеукраїнської асоціації ОТГ, ГО «Південна стратегія розвитку», Платформи «Соціальний захист та згуртованість», експертів Проєкту «Супровід урядових реформ в

Україні» (SURGe). Активним учасником групи експертів є професор кафедри регіонального та місцевого розвитку ІАДУ НУ «Львівська політехніка» Євген Матвіїшин.

У Проєкті «місцева статистика» трактується як складова загальнонаціональної статистичної системи, що забезпечує органи місцевого самоврядування, а також органи державної влади та суспільство статистичною інформацією щодо економічної, соціальної, демографічної, екологічної, інших сфер життя у територіальній громаді та її населених пунктах. Відповідно, вироблено робочі гіпотези, покликані допомогти у реалізації задуму. Серед них йдеться про синхронізацію Положень Концепції і Законопроекту «Про місцеву статистику» з базовими (релевантними) Законами України «Про офіційну статистику», «Про місцеве самоврядування в Україні».

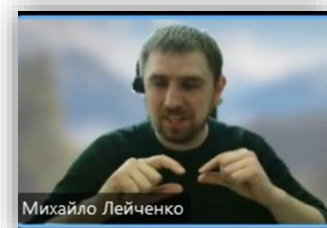
Перша презентація проміжних результатів Проєкту (Звіт про Кабінетне дослідження «Місцева статистика в Україні: стан, проблеми, огляд міжнародних практик») відбулася 29 січня 2024 року. Принагідно було визначено наступні пункти методології досліджень, бачення структури Концепції про місцеву статистику, обговорено завдання з представниками USAID HOVERLA, а також проведено дискурс з експертним середовищем (Review Board).

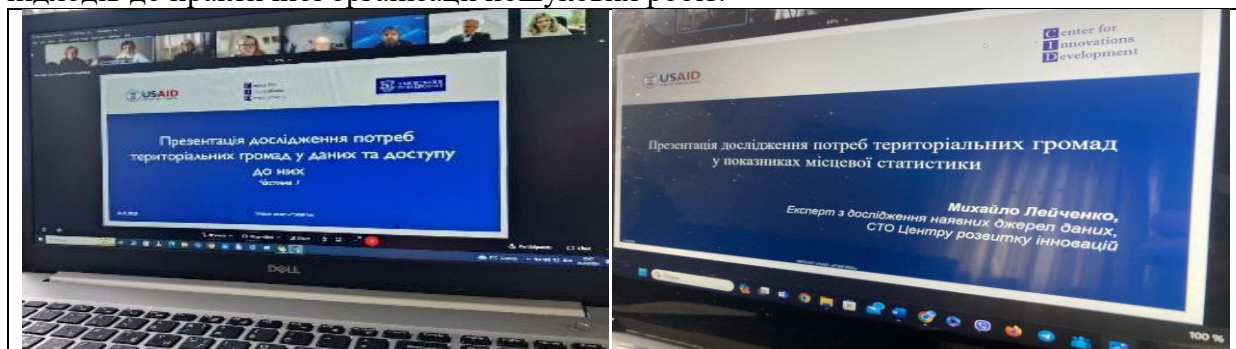
Лютий і початок березня для команди Проєкту принесли нові зустрічі, обговорення здобутків і плани. Дослідження потреб територіальних громад України у даних та доступу до них привідкрило величезне поле проблем, пов'язаних не тільки з різним задоволенням користувачів у інформації, але й із здійсненням польових досліджень, організацією і проведенням фокус-груп тощо.

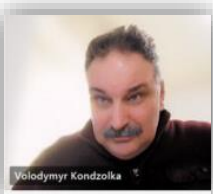
Друга зустріч команди виконавців та замовника робіт відбулася 14 березня 2024 року. Основними спікерами виступили професор ЛНУ імні Івана Франка Ольга Гринькевич «Презентація дослідження потреб територіальних громад у даних та доступу до них» та експерт з дослідження наявних джерел даних, СТО ЦРІ Михайло Лейченко «Презентація дослідження потреб територіальних громад у показниках місцевої статистики». Обговорення, яка

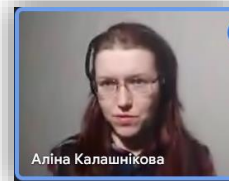
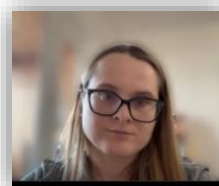
розгортуються після презентації матеріалів, лише підтвердило правильність методології, підходів до практичної організації пошукових робіт.

Величезна заслуга і подяка Катерині Іванченко, Ользі Гринькевич, Михайлу Лейченку, Володимиру Кондзьолці, Семену Матковському, Аліні Калашніковій, Олесі Малявіній, Мар'яні Мельник, Тарасу Панчишину, Оксані Краєвській, Тетяні Явдошиній і усім причетним особам за той неймовірний ритм і бойових дух, що наповнює бажання до якісного виконання робіт!

Велика вдячність тим лідерам змін на місцях, чий досвід і знання особливо потрібні на етапі реформи, і які погодилися надати консультації поза власним робочим часом (Оксана Яковець, радниця програми «Радник з питань ВПО» у Львівській області, Ігор Гуменюк, управління соціального захисту населення ЛРДА та ін.). Нині на місцях працівники ТГ мають доволі різну уяву про те, де можна брати дані, як користуватися даними реєстрів тощо. Виявлено, що значним гальмом у роботі ТГ є вибіркова кадрова і технічна їх спроможність збирати, обробляти і працювати з даними. Немає чіткого розуміння того, хто має бути виробником і постачальником даних місцевої статистики.

А ще члени команди Проекту прийняли участь у додаткових зустрічах. Зокрема, й у публічній події «Презентація тестової версії Єдиної геоінформаційної системи здійснення оцінювання розвитку регіонів та територіальних громад», проведеної з ініціативи Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури.

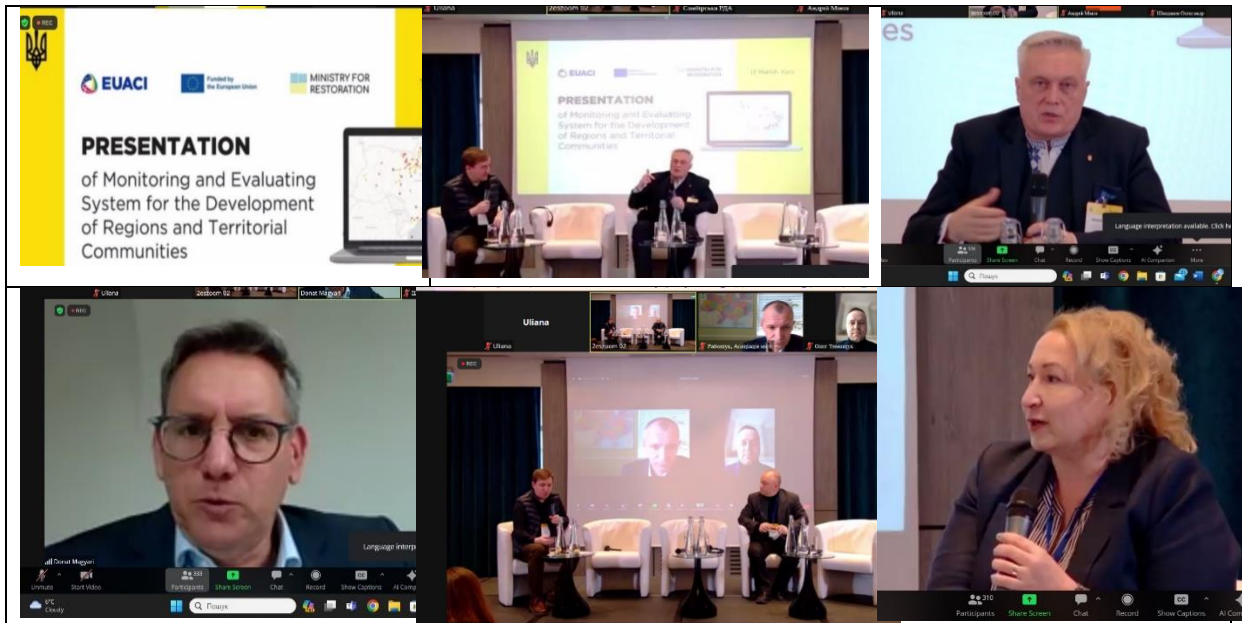

Розглядалися питання підписання меморандуму про співпрацю між антикорупційною ініціативою ЄС (euaci) фаза III та Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України; важливості ГІС регіонального розвитку для ефективного реалізації регіональної політики; демонстрації тестової версії ГІС регіонального розвитку; можливостей використання ГІС регіонального розвитку для збору та управління місцевими даними; моніторингу та оцінювання

регіональної політики у країнах Євросоюзу (кращі практики та цифрові інструменти); інтеграції оновленої архітектури планувальних документів в ГІС регіонального розвитку тощо. Модерована дискусія за участі експертів та Всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування пройшла дуже плідно і активно.

Для нас, як команди розробників Концепції муніципальної статистики та відповідного законопроекту, особливий сенс мають слова Голови Держстату України Ігора Вернера, який висловив велике очікування на результати реалізації Проекту...Цікавими були виступи Доната Магуарі – міжнародного експерта Проекту U-LEAD з Європою, Танії Лей Санфорд Аммар – директорки Проекту EDGE в Україні (Агрітім Канада, Консалтинг Лтд) та ін.

... Робочі наради команди виконавців Проекту перетворилися в неймовірний інтенсив, суцільний мозговий штурм, у самонавчання і самовдосконалення, у пошук відповідей на цілу низку зовсім нових питань у сфері місцевої статистики.

Конструктивними і продуктивними є зустрічі і дискусії за участю начальника відділу регіональної політики Департаменту стратегічного

планування та регіональної політики Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. Відрадно, що Олена Нижник - старший експерт з МЕР (Проект USAID «HOVERLA») не тільки модерує цілі, завдання та дорожню карту виконання Проекту, але й підтримує доброзичливу атмосферу для спільної роботи.

